

העותרים: ----- ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד ניצן אילני ו/או עודד פלר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

המשיבה: משטרת ישראל

באמצעות ב"כ ממחלקת הבג"צים
פרקליטות המדינה, ירושלים

הודעת עדכון מטעם העותרים

בהתאם לבקשה להגשת הודעת עדכון מטעם העותרים מיום 28.6.2026, ולהחלטת כב' הנשיא עמית מאותו יום, מתכבדים העותרים להגיש את הודעת העדכון מטעמם, כדלקמן:

1. עניינה של העתירה בפרקטיקה בה נוקטת המשטרה של הצבת חסימות בלתי מאוישות ביישובים ערביים, או בשכונות שבהן מתגוררים ערבים, לפרקי זמן ממושכים.
2. ביום 3.2.2026 עדכנו העותרים כי החסימות בשכונות ס"א ו-ס"ח בלוד הוזזו, כפי שנעשה במקרים דומים בהם הוסרו החסימות לאחר הגשת עתירות, וביקשו מבית המשפט הנכבד להורות על הגשת תגובה ולקבוע את העתירה לשמיעה.
3. ביום 17.2.2026 הגישה המשיבה את תגובתה המקדמית לעתירה, במסגרתה טענה כי דין העתירה להידחות על הסף בהיותה תיאורטית ובלתי אקטואלית עוד בעת הגשתה, שכן, לטענתה, כבר ביום 30.1.2026, טרם הגשת העתירה, הוסרו בהחלטת פיקוד תחנת לוד חסימות הבטון שהוצבו בשכונת ס"א, וחסימות הבטון בשכונת ס"ח פונו לשולי הדרך. בדומה למענים קודמים שהתקבלו מטעם המשטרה בנוגע לחסימות אחרות שהציבה, המשיבה לא הצביעה על מקור סמכות מפורש המאפשר לה להציב חסימות כאמור.
4. ביום 11.3.2026 הגישו העותרים את תגובתם לתגובה המקדמית, במסגרתה הבהירו כי הגם שהחסימה שהוצבה בשכונה ס"א בלוד הוסרה, הסעד הפרטני הנוגע לחסימות בשכונת ס"ח טרם התייתר, שכן חסימות הבטון, שהוזזו על ידי תושבים בשעות הבוקר המאוחרות ביום 2.2.2026, לאחר הגשת העתירה, טרם פונו על ידי המשיבה, והן עודן ניצבות בשולי הכביש ומפריעות לתנועה. כן הבהירו, כי הם עומדים על הסעד העקרוני, אשר למרבה הצער, אינו תיאורטי כלל וכלל, לאור המשך הפרקטיקה הבלתי חוקית של המשיבה, הכוללת הצבת חסימות בשכונות וביישובים ערבים ללא כל מקור סמכות מפורש בחוק.

5. ביום 12.3.2026 הורתה כב' השופטת רונן, כי העתירה תועבר לדיון בפני הרכב בהקדם. העתירה נקבעה לדיון ביום 6.7.2026.
6. ביום 13.4.2026 נחסמה מחדש שכונת ס"ח בלוד. בהמשך לכך הוגשה ביום 16.4.2026 בקשה מטעם העותרים לקביעת דיון דחוף בעתירה. ביום 23.4.2026 הוגשה תגובה מטעם המשיבה, במסגרתה נמסר כי הוחלט לפנות את חסימות הבטון מהמקום, בעקבות הערכת מצב מבצעית שהתקיימה ביום 20.4.2026, "וללא כל קשר" לבקשת העותרים.
7. לקראת הדיון, העותרים יבקשו לעדכן את בית המשפט הנכבד, כי הפרקטיקה הבלתי חוקית של המשיבה, הכוללת הצבת חסימות בשכונות וביישובים ערבים ללא סמכות, נמשכת גם בימים אלו.
8. נזכיר, כי טרם הגשת עתירה זו הוגשו שתי עתירות בעקבות חסימות אחרות שהציבה המשיבה ביישובים ערבים. אחת העתירות הוגשה על ידי העותרת 5 (להלן: **העותרת**), בעקבות הצבתן של שלוש חסימות בלתי מאוישות ביישוב ג'סר א-זרקא בשלהי חודש דצמבר 2025 (בג"ץ 33581-01-26 **עמאש נ' משטרת ישראל** (27.1.2026) (להלן: **עניין עמאש**)); העתירה השנייה הוגשה בעקבות הצבתן של חסימות ביישוב תראבין (בג"ץ 12090-01-26 **המועצה האזורית אל קסום נ' המשרד לביטחון פנים** (15.1.2026)). לאחר הגשתן הוסרו החסימות.
9. השר בן גביר מעורב עמוקות בהחלטות שהובילו להתנהלות הלא חוקית של המשטרה ביישובים הערבים. גם ההחלטה על הצבת החסימות בלוד התקבלה משיקולים זרים ופסולים, ובראשם הרצון לרצות את השר ולהתיישר עם הצהרותיו הפומביות. כפי שתואר בעתירה, השר הכריז כי "דין לוד כדין תראבין", והצהיר על יציאה למבצע "משילות" בלוד (לירן תמרי "דין לוד כדין תראבין": המהלך המשטרתי הנרחב רגע לפני הרמדאן – והביקורת מבפנים" **ynet** 25.1.2026). הצבת החסימות היא יישום בפועל של הצהרות פוליטיות, שאינן מבוססות על שיקולים מבצעיים, מקצועיים או ענייניים. ואם לא די בכך, זמן קצר לאחר מכן, פנה השר לתושבים וביקש "שהאנשים של המגזר, ראשי המגזר, לא יעתרו נגד המשטרה שאני שם בטונדות" (לסרטון המתעד את האירוע בעמוד האינסטגרם של העיתונאי פוראת נסאר, 3.2.2026: <https://did.li/3-2-2026>).
10. כפי שתואר בהרחבה בעתירה, העותרת פנתה למשיבה לאחר הצבתן של חסימות ביישובים פרדיס, לקיה, תל שבע וג'סר א-זרקא (נספחים ע/5, ע/6 ו-ע/8 לעתירה). לאחר הגשת העתירה דנא, המשיכה העותרת ופנתה למשיבה בעניין חסימות נוספות שהוצבו ביישובים סאלם, אעבלין ושגב שלום.
- העתק פניית העותרת מיום 4.2.2026 בעניין סאלם מצורף ומסומן כנספח א'.
- העתק פניית העותרת מיום 18.2.2026 בעניין אעבלין ושגב שלום מצורף ומסומן כנספח ב'.
11. עוד פנתה העותרת למשיבה לאחר ששוב הוצבו שתי חסימות ביישוב ג'סר א-זרקא, לפני כחודש. נבקש למקד את הודעת עדכון זו בחסימות אלה.
12. אם כן, ביום 28.5.2026, בשעות הבוקר, הציבה המשיבה שתי חסימות בטון ביישוב ג'סר א-זרקא. האחת, בכניסה למתחם מגורים הכולל מספר בתים, בו מתגוררות מספר משפחות; השנייה, בסמטת אבן סינא, בה מתגוררות כ-30 משפחות, באופן המונע מעבר כלי רכב מן הסמטה לכביש

הראשי ביישוב, עומר אלחטאב. חסימה זו מנתקת את המשפחות המתגוררות בסמטה מן הציר הראשי ומאלצת אותן לעקוף את החסימה בדרך ארוכה העוברת בסמטאות צרות, ואף מקשה על פינוי האשפה לנוכח הקושי של רכב פינוי האשפה לעבור בסמטאות הצרות. פרקטיקה זו פוגעת בחומרה בזכויות האדם של התושבים ויש בה כדי לסכן את חייהם ושלומום ולמנוע מהם לנהל שגרת חיים תקינה.

13. החסימות אינן מאוישות, כך שנראה כי תכלית הצבתן הינה יצירת עימות בין התושבים לבין המשטרה, כמו גם מראית עין של מאבק בפשיעה, יותר מאשר אכיפת חוק לגיטימית. זאת, במיוחד על רקע הזינוק במקרי הרצח בחברה הערבית והכישלון המתמשך של המשיבה באיתור חשודים ופענוח מקרי הרצח.

14. כאמור, רק לפני חמישה חודשים, בימים 28.12.2025 ו-29.12.2025, הוצבו שלוש חסימות בלתי מאוישות ביישוב ג'סר א-זרקא, בכניסה הראשית והמרכזית ליישוב ובתוך שתי שכונות. לאחר שפניות העותרת לא נענו, הגישה העותרת ביום 12.1.2026 עתירה (עניין **עמאש**) – והחסימה הוסרה.

15. ביום 28.5.2026, לאחר הצבתן של החסימות החדשות ביישוב ג'סר א-זרקא, כמתואר לעיל, פנתה העותרת למשיבה בדרישה להסיר לאלתר את החסימות ביישוב. פנייה נשלחה גם לב"כ המשיבה בהליך זה.

העתק פניית העותרת מיום 28.5.2026 מצורף ומסומן כנספח ג'.

16. ביום 2.6.2026 התקבל מענה הייעוץ המשפטי למשיבה, החתום על ידי עו"ד רפ"ק לירון דקל, ר' חו' מבצעים וסד"צ יועמ"ש (כנראה: ראש חוליית מבצעים וסדר ציבורי בייעוץ המשפטי למשטרה), במסגרתו נמסר כי החסימות בוצעו "כפעולות חירום", בתגובה לאירועי רצח ואלומות קשים ביישוב ג'סר א-זרקא, הקשורים לסכסוכי דמים בין מספר משפחות. עוד נמסר, כי "נוכח מציאות זו ועל רקע חשש ממשי להמשך פגיעה חמורה בביטחון הגוף והנפש, הוחלט ע"י פיקוד התחנה בתום הערכת מצב לנקוט בפעולות מידיות, הכרחיות וזמניות שכללו, בין היתר, הצבת חסימות קשיחות **ארעיות** במיקומים נקודתיים ברחובות הנ"ל בסמיכות למגורי הצדדים לסכסוך". על פי המענה, מדובר על "**אמצעי חירום לתקופה מוגבלת**", שהינו "צעד חיוני והכרחי שנעשה... לתכלית קריטית של הצלת חיים, באופן המינימלי הנדרש ותוך ניסיון למזער את הפגיעה באוכלוסייה בלתי מעורבת". עוד צוין כי "**מתבצעת הערכת מצב עיתית** בה נבחן הצורך בכל נקודת זמן למול הסיכון".

17. באשר למקור הסמכות מכוחו פועלת המשיבה, ציינה המשיבה, באופן לאקוני וללא פירוט, בדומה למענים קודמים שהתקבלו מטעמה, כי "הצבת המחסומים בוצעה מכוח סמכויותיה של המשטרה הקבועות בסעיפים 3 עד 5, בדגש לסעיף 4 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 ומכוח הפקודה ואחריותה של משטרת ישראל לשמור על שלום וביטחון הציבור ולמנוע ביצוע עבירות פליליות שעלולות לפגוע בנפש וברכוש".

העתק מענה המשיבה מיום 2.6.2026 מצורף ומסומן כנספח ד'.

18. בהקשר זה יוזכר, כי טענת המשיבה, כי תפקידה לקיים את "הסדר הציבורי" שבפקודת המשטרה מעניק לה סמכויות לפגוע בזכויות אדם, נדחתה בפסיקה: "טענה זו תלויה על בלימה... מדובר

בפירוט תפקידי המשטרה ולא בהסמכה של שוטרים... פרשנות זו אינה מתקבלת על הדעת. עולמן של סמכויות השררה הוא עולם של מילים מפורשות, ולא של רמזים. למשל, איש אל יטען ברצינות כי הסמכות לשמור על הסדר הציבורי כוללת בחובה סמכות לעצור אדם או לערוך חיפוש על גופו כדי להבטיח שהסדר הציבורי יישמר. סמכויות של מעצר וחיפוש אשר הוענקו לשוטרים מפורטות בחוקים שמדברים עליהן במפורש, ולא ברמז; וכך הוא גם לגבי כל יתר הסמכויות שיש לשוטרים" (בג"ץ 4455/19 עמותת טבקה – צדק ושוויון ליוצאי אתיופיה נ' משטרת ישראל, פסקה 6 לפסק דינו של השופט שטיין (25.1.2021); ור' גם פסקה 29 לפסק דינה של הנשיאה חיות).

19. ביום 16.6.2026, משחלפו קרוב לשלושה שבועות והחסימות שהוצבו ביישוב ג'סר א-זרקא ללא סמכות טרם הוסרו, שבה ופנתה הח"מ לב"כ המשיבה וביקשה את התערבותה בעניין על מנת שהחסימות יוסרו לאלתר. כפי שנמסר לעותרת, הפנייה הועברה למשיבה.

20. חודש חלף מאז הציבה המשיבה את החסימות, ואלו עדיין במקומן: לא הוסרו, ולא אוישו בשוטרים. זאת, חרף הטענה כי מדובר באמצעי חירום ארעי בלבד שנועד להצלת חיים ועל אף שצוין כי מתקיימות הערכות מצב עיתיות. להודעה זו מצורף תצהירו של ראש מועצת ג'סר א-זרקא, מר מוראד עמאש, התומך בדברים.

העתק תצהירו של מר עמאש מצורף ומסומן כנספח ה'.

21. אם כן, הפרקטיקה הבלתי חוקית של המשיבה, הכוללת הצבת חסימות בשכונות וביישובים ערבים ללא סמכות, נמשכת גם בימים אלו. זוהי ענישה קולקטיבית, הפוגעת בעיקרה בציבור חף מפשע, אשר המשטרה אינה נוקטת בו ביישובים ובשכונות יהודיים, גם במצבים של פשיעה חמורה. בכך מפרה הפרקטיקה את עקרון השוויון ומהווה הפליה אסורה על בסיס לאום.

22. העתירה אינה תיאורטית, כפי שטענה המשיבה בתגובתה המקדמית מיום 17.2.2026, והדוגמה של ג'סר א-זרקא אך ממחישה את חשיבות הדיון העקרוני בעתירה ואת הצורך הדוחק כי בית המשפט הנכבד יבהיר למשיבה, שאין בסמכותה להמשיך בפרקטיקה הבלתי חוקית והמפלה בה היא נוהגת.

הערה טרם חתימה לעניין הגשת תגובה נוספת מטעם המשיבה

23. נבקש להפנות את תשומת הלב, כי בתגובתה לבקשת העותרים לעדכן מיום 28.6.2026, ציינה המשיבה, כי בכוונתה להגיש עובר לדיון תגובה נוספת מטעמה, על פי תקנה 7(ב1) לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד-1984 (להלן: **התקנות**).

24. זהו לשונה של התקנה: "משיב שהוזמן לדיון יגיש לבית המשפט תגובה בכתב לעתירה בשלושה עותקים עבור בית המשפט, וימציא עותק מתגובתו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין, שלושה ימים לפחות לפני המועד שנקבע לדיון, **זולת אם הורה בית המשפט אחרת**".

25. על פי הנהוג בבית המשפט הנכבד מזה עשרות בשנים, מועדים להגשת תגובות מטעם המשיבים נקבעים על ידי השופט התורן, ראש ההרכב או ההרכב. כלומר, בית המשפט מורה אחרת; תגובות מוגשות על פי המועד שנקבע, ואינן מוגשות לראשונה שלושה ימים לפני הדיון על פי מועד ברירת המחדל שנקבע בתקנות.

26. אף על פי כן, מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה אימצה לה פרשנות לתקנה 7(ב1) לתקנות, שעל יסודה קבעה נוהג, ולפיו אף אם הגישה זה מכבר תגובתה לעתירה בהתאם להחלטת בית המשפט, היא רשאית, עד שלושה ימים לפני כל דיון ודיון בעתירה, להגיש תגובה או הודעה מעדכנת נוספת מטעמה. מזכירות בית המשפט מקבלת תגובות והודעות אלה כדבר שבשגרה ומביאה אותן בפני ההרכב שעתיד לדון בעתירה.

27. משום כך, סמוך לפני הדיון על העותרים למהר ולערוך בירורים, לא פעם מורכבים, בשל העולה מן התגובה או ההודעה המעדכנת, ואם ברצונם להגיב לדברים בכתב, עליהם להגיש בקשה ולצרף אליה את תגובת הפרקליטות. הם יוכלו להגיב רק ככל שניתן להם רשות, ורשות שכזו לא פעם מוגבלת, ומטבע הדברים המועד להגשתה סמוך מאוד למועד הדיון. בעוד תגובת הפרקליטות, שהוגשה ללא שניתנה החלטה בעניין, נערכה מבעוד מועד, אינה מוגבלת באורכה, בתוכנה ובמה שמצורף לה, בית המשפט מגביל לא פעם את העותרים שמבקשים להשיב באורך התגובה ובמועד הגשתה (ר', למשל: בג"ץ 3163/18 סלמאן נ' רשות האוכלוסין וההגירה (15.9.2020)).

28. פרקטיקה זו מקנה למשיבי המדינה ולפרקליטות יתרון דיוני לא הוגן. אין לה עיגון בתקנות, לאחר שבית המשפט הורה אחרת בעניין הגשת תגובה וזו הוגשה. אין זכות לתגובה ולהודעות נוספות ללא בקשה או החלטה שמתירה זאת.

29. בית המשפט הנכבד עמד על כך שאין זכות להגשת תגובה נוספת, וקבע בעניין זה:

"הרשות השנייה ניסתה להגיש ביום חמישי האחרון עיקרי טיעון מטעמה בשעות אחר הצהריים, בטענה כי זוהי זכותה בהתאם לתקנה 16(א) לתקנות סדר הדיון בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984. ברם, מעבר לכך שאין זהו הסעיף הרלוונטי לשלב זה של הדיון, אלא סעיף 7(ב1) לתקנות – ממילא ניתנה החלטה שיפוטית לפיה התגובה המקדמית תוגש בחודש אפריל, ובנסיבות אלה אין לעותרת [צ"ל: המשיבה] זכות להגיש מיוזמתה תגובה נוספת בסמוך לדיון. גם בנסיבות שנוצרו, היה על המשיבה להגיש מבעוד מועד בקשה מתאימה זמן מספיק לפני מועד הדיון. ... הרחבתי במידת מה בתיאור ההשתלשלות, הואיל ולצערי זהו מקרה שעקיפת סדרי הדיון הראויים, בנסיון לתפוס מקום בתור, גרמה למצב שבו יקשה על בית המשפט להתכונן כראוי לדיון." (בג"ץ 1417/21 הלל יוצאים בשאלה נ' הרשות השנייה לטלויזיה ולרדיו (24.10.2021)).

30. בית המשפט הנכבד יתבקש ליתן לכך דעתו, ככל שתוגש תגובה נוספת ללא קבלת היתר לכך.

עודד פלר

עודד פלר, עו"ד

ניצן אילני

ניצן אילני, עו"ד

ב"כ העותרים

29 ביוני 2026